

Tanker på en topp

«ELDRE TOPPIST»

Steinura opp siste ryggen var hard. Svetten driver av pannen. Tørklæet er vått av å holde den salte strømmen bort fra øynene. Hva får en noe tilårskommen mann til å presse sine krefter opp på toppen? Naturglede? Eller er det andre motiver? Hva driver oss til å søke fjellet, — sommer som vinter? Hvor mange ganger har vi overbevist oss selv om at dette gjør vi for vår egen fornøyelse, — når regnet driver tett og du surkler gjennomvåt i blaut myr, — når du hutrende stavrer på møre legger og tåka ligger som en sekk rundt deg, — når snøfokket pisker i ansiktet, og når blautsnøen klabber under skiene. Er vi selvplagere, litt perverse? Hvorfor ikke heller ligge utstrakt på varm sand, kjenne solvarmen, svømme med lange tak i varmt Middelhavsvann?

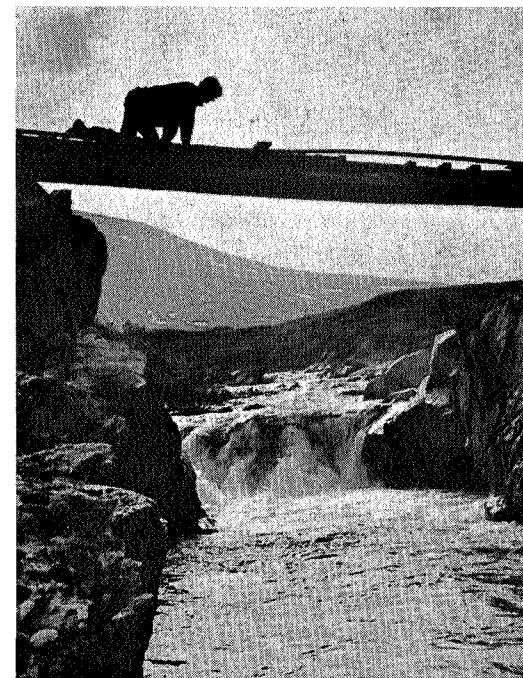
Astrid knitrer med sjokoladepapiret. Vinden hvisker rundt varden, ellers ingen lyd, bare stille. Her nede på bakken mellom steinene er det lunt. Sola varmer. Regnbyger stryker langs liene i øst. Skyene jager mørke skyggeflekker over landskapet under oss, sol og skygge skifter fort over myrdrag og bjørkelier. Vannspeil glitrer mørkeblått, men tjønna under oss er grønn, irrende grønn. En skydott jager oppetter brattveggen mot syd, velter opp som røyk, men her mellom steinene varmer sola. Deilig. Nå har vi det godt. Nede på den lange fonna kommer to til stampende oppover, små som kryp herfra. Flere som har hviledag.

At unge sprekinger renner på topper er rimelig. De trenger avløp for overskudd. Men du, — har du noe overskudd, — en aldrende mann? En form for selvhevdelse? (Å prøve å gjøre inntrykk på andre har du da sluttet med, tror du selv i alle fall.) Hvorfor da? Bevis overfor deg selv at dette klarer du like godt som andre? Kanskje litt bedre? Spenning? Kjenne at du fungerer. Hvor godt kan du klare det? En motvekt mot daglig-jobbens grå ensformighet, mot presset, mot det stadige krav om effektivitet. Bevis for deg selv at nå er du effektiv nå. Være individ en stakket

stund i stedet for maskin, individ som fungerer selv om lårene er ømme og verker. Er det sublimering? En bruker alkohol, noen røyker for meget, noen tyr til hasj, — og noen går i fjellet. Bra for meg at jeg hører til de siste.

Hvorfor er samfundet blitt som det er, jager oss, jager oss stadig lengere ut på et eller annet område. Kravmentalitet, vantrivsel. Krav om mere effektivitet. Eldre arbeidskraft settes ubarmhjertig til side. Krav til større sosiale goder. Hvem skal betale? Næringslivet. Alle vil vi ha større lønn, kortere arbeidstid. Næringslivet skal betale, derfor mere effektivitet. Press sitronen, vær effektiv, bort med de svake fra arbeidslivet, mere vantrivsel. Er det vi selv som ønsker det slik? Må vi trampe videre i denne vonde sirkelen? Skal næringslivet kunne betale, må det utnytte arbeidskraften til det ytterste, rasjonalisere. Ellers kan ikke bedriften eksistere. Derfor større effektivitet. Skal produktene bli salgbare, må omkostningene ned. Hvordan? Tja, større serier, fire på kvaliteten. Og hvem betaler så dette? Forbrukeren, du. Varens økonomiske levetid blir kortere. Du må kjøpe nytt oftere. Det blir kostbarere å leve. Indeksen stiger. Du må ha mere lønn. Og det kan næringslivet betale. O.s.v. O.s.v. Er det ingen veg ut av dette?

Astrid peker. Den regnskuren har rask kurs hit. Det er på tide å gå ned. Vinden er sur når vi reiser oss. Anorakkene må på. De to fra snøfonna møter vi nede på kammen og ønsker god tur opp. Nede på snøen strekker vi ut, Astrid foran i fjortenåringens lange frydefulle klyv, sklir avgårde i snøen for hvert skritt, gamlingen diltende bak. Det er deilig å strekke på lemmene, deilig å kjenne at du fungerer!

Mot toppen — her Snøhetta; forsiktig sveitsisk forsering av bru over Kaldvella, knipset av dansk dame.

Åse Kristiansen